

LØST OG FAST OM FORURENINGSDATABASEN

Lidt historik

Ideen til forureningsdatabase stammer fra 1990, og 1991 var året, hvor det store arbejde med oprettelse af forureningsmistænkte lokaliteter fandt sted. Statsbanerne hed dengang DSB, og landet var inddelt i fire baneregioner, og det var her, det egentlige arbejde blev udført. Arbejdet blev samlet i en database hos Anlægstjenestens kontor Geo- og Miljøteknik.

Denne historik kan ses i dialogboksen **Journal**, idet der skal være staminformation om *Baneregion*, *Registreret* (som regel opretterens initialer) og *Oprettet* (datoen for oprettelse). For de øvrige rubrikker gælder:

- *Journal nr.* består af 1, som jeg ikke kan forklare, fem cifre for en stationskode, som stammer fra Skematisk strækningsoversigt, som Banetjenestens Baneteknisk Registerkontor udgav i 1983, se bilag 1. Stationskoden blev også brugt i Baneafdelingens sagsregister. .xx er løbenummeret på den enkelte station.
- *Amt* giver sig selv.
- *Bindnr* henviser til databasens papirudgave, som også er opdelt i baneregioner.
- *Lokalitet* er stationsnavnet, i enkelte tilfælde står der *Fri strækning*, når det er aktuelt.
- *Rettet* er datoen for seneste rettelse.
- *Breve i sagen* er kun blevet brugt i få tilfælde, så et 0 her betyder ikke, at der ikke er breve i papirdatabasen!

Jeg ved ikke, hvad man i sin tid aftalte, at man skulle registrere, men jeg kan se, at kategorien er personafhængig. F eks har stort set alle små stationer i baneregion Nordjylland en lokalitet, som hedder omlastningsareal eller noget lignende, men i de andre baneregioner findes denne betegnelse stort set ikke, og de fleste små stationer har derfor ingen lokaliteter. Denne forskel er egentlig utilfredsstillende, men hvis der skal gøres noget ved det, så skal der være enighed om, hvad der skal gøres.

Forureningsdatabase indeholder også forureningsmistænkte naboarealer, især gasværker, asfaltfabrikker, benzinstationer og maskinfabrikker. Der er eksempler på, at forurening på naboarealer er kommet ind på vores areal.

Databasen i dag

Dialogboksen **Lokalisering** har også historiske ingredienser, dels i rubrikken *Strkn nr*, men især i *Strkn benævn*, hvor stationsforkortelserne stammer fra bilag 1. I øvrigt er der ofte angivet forkortelsen for stationen i stedet for strækningen. Kilometreringen er jo også blevet ændret siden starten visse steder, og jeg er ikke sikker på, at den er rettet alle steder, så pas på! *Tilhørsforhold* har jeg arbejdet meget med, så jeg håber, at alle Banestyrelsens lokaliteter har det rigtige x. Meget af mit arbejde går ud på at gøre databasens indhold så rigtigt som muligt, men her arbejder jeg kun med Banestyrelsens lokaliteter. Dog sætter vi stadig bilag i papirudgaven for alle lokaliteter.

Dialogboksen **Forureningsmistanke** er historisk set den vigtigste, men hvor stammer *Aktivitetsbetegnelse* og *Aktivitetsperiode* fra? *Tegningsbilag* giver nogle gange en forklaring, men ofte er det en tegning, som er lavet til formålet. Af de oprindelige oprettere er kun Erik tilbage og til en vis grad Per, selv om det var Birgit, som oprettede Nordjylland. Måske vil de løfte sløret for deres kilder. Erik har i øvrigt lovet mig sine ringbind fra dengang, og når vi får dem, vil vi sortere relevant baggrundsmateriale fra og anbringe det i papirdatabasen, så vi på denne måde kan se, hvor sikre de oprindelige indtastninger har været. Jeg går ud fra, at der findes tilsvarende materiale fra de andre baneregioner, og jeg synes, at I skal finde det frem og sende det til os.

John har de senere år fundet meget værdifuldt baggrundsmateriale frem f.eks. DSB's olietankregistre. Dem øst for Storebælt er gode, de er holdt ajour af Poul Erik Pedersen (PEP i databasen), og han er stadig aktiv. Materialet vest for Storebælt er mindre godt og efter min mening svært at anvende. John har også skaffet masser af gamle planer fra DSB's tegningsarkiv, og de er vigtige, når aktiviteter fra 'kultiden' skal stedfæstes. Vi har dog kun få stationsplaner fra før 1930, så aktiviteter på de oprindelige stationer ved vi ikke meget om. I øjeblikket har vi og DSB rådgivere i gang med at lave historiske kortlægninger af alle større stationer, så måske får vi nye, interessante oplysninger ad den vej, nogle af de første tyder i hvert fald på det.

John har også fået fingre i arkiver over så forskellige ting som

- nødgeneratorer
- smørepotter
- tanke på omformerstationer
- serviceaftaler for oliebrændere
- olieudskillere
- spildsikring

Arkivet over olieudskillere dækker baneregion Sydjylland/Fyn særdeles godt, idet Per Krag ved sin afsked forærede John sit ringbind – det var han mest tryk ved! – mens databasen kun indeholder få olieudskillere i de øvrige baneregioner. Hen ad vejen har John dog fået fat i en del rundt omkring, men det egentlige arkiv er kun det fra Per. På nogle af de helt store stationer har vi ikke en eneste olieudskillere i databasen, og det kan naturligvis ikke være rigtigt!

Dialogboksen **Type af anlæg** er kun en fordelingsboks til fire andre dialogbokse, nemlig:

Olie-Benzin-Bygningstank: her finder vi de anlæg, som har givet anledning til de største forureninger, og som desværre ofte stadig forurener. Man kan dele indholdet op i *bygningstanke* og *tankanlæg for olie og benzin*. *Bygningstankene* er sjældent et problem, der er naturligvis eksempler på, at tankene har været utætte, og at der er sket uheld ved påfyldning af tankene, men det er ikke de store forureninger, som vi taler om her. Vore oplysninger stammer fra de ovenfor nævnte olietankregistre, så vi har gode oplysninger om, hvornår de er etableret, men vi får sjældent at vide, om de sløjfes eller fjernes. De store syndere er *tankanlæggene*! De består af tanke og tankningssteder, og der kan være lange ledninger mellem dem. Tanke og ledninger kan give problemer, men de store forureninger stammer fra tankningsstederne. Her har vi gode oplysninger om de eksisterende anlæg, for der er blevet gjort meget i de sidste 10 år for at spildsikre disse anlæg, men der er dog stadig en del, som er utilfredsstillende spildsikret. Af de ældre anlæg har vi tegninger fra Maskinafdelingen for en del, så vi ved, hvordan de så ud, men hvornår og hvordan de blev nedlagt, ved vi sjældent. En del lokaliteter har vi fra gamle stationsplaner, og her er vor viden stærkt begrænset. Og så er der sikkert en hel del, som vi ikke kender noget til. Et særligt kapitel er

entreprenørtanke, som kan være permanente og spildsikrede, men som også kan blive flyttet rundt og blive brugt uden nogen form for sikring. Det er helt tilfældigt, hvis vi ved noget om de sidstnævnte, men de kan være forklaringen på, at vi kan finde forurening de mærkeligste steder på vore stationsarealer.

Vaskeanlæg/værksted og **Slagge-/aske-/kuldepot/gasværksgrund** er efter min mening unyttige, og så vidt jeg ved også tomme. De oplysninger, som kunne stå her, står meget bedre under kommentarer i **Forureningsmistanke**.

Affaldsdepot er vigtig og skal løbende holdes opdateret. Det ser ud til, at i hvert fald nogle af amterne vil registrere hele stationer på Videnniveau 1 – den nye betegnelse for affaldsdepot - efterhånden som de modtager vore historiske kortlægninger.

De øvrige dialogbokse er mere tekniske end historiske, men de viser dog, om lokaliteten er undersøgt. Den sidste **Fremdrift** er især til brug for Planlægningsdivisionen, når indsatsen for oprydning af 'fortidens synder' skal prioriteres.